

SUPPLEMENTVM

ad dissertationem praecedentem, circa integrationem for-

$$\text{mulae } \int \frac{z^{m-1} \partial z}{1 - z^n}, \text{ casu quo ponitur}$$
$$z = v(\cos. \Phi + \nu - i \sin. \Phi).$$

§. 1. Resolutio formulae $\int \frac{z^{m-1} \partial z}{1 + z^n}$, quam supra in problemate, pro casu quo $z = v(\cos. \Phi + \nu - i \sin. \Phi)$ dedimus, eximia et notatu dignissima artifia complectitur, quae animo firmius imprimere haud inutile erit. Cum igitur formula, quam hic tractandam suscipimus, non minore attentione sit digna quam ea quam supra tractauimus, eius integrale per eandem methodum exhibere constitui; ubi simul occasionem inueniemus nouum compendium in calculo adhibendi.

Problema.

Si ponatur $z = v(\cos. \Phi + \nu - i \sin. \Phi)$, inuestigare integrale huius formulae: $\int \frac{z^{m-1} \partial z}{1 - z^n}$.

Solutio.

§. 2. Cum ob valorem ipsius z imaginarium intégrale quæsitus etiam esse debeat imaginarium, id sub forma $P + Q\nu - i$ complectamur, ita ut P et Q sint quantitates reales. Hanc ob rem erit facta substitutione

$$\int \frac{z^{m-1} \partial z}{1 - z^n} = P + Q\nu - i.$$

§. 3. Cum porro sit $z = v(\cos. \Phi + \nu - i \sin. \Phi)$, hincque $\frac{\partial z}{z} = \frac{\partial v}{v} + \partial \Phi \nu - i$, erit numerator

$$z^{m-1} \partial z = v^m (\cos m\Phi + \nu - i \sin m\Phi) \left(\frac{\partial v}{v} + \partial \Phi \nu - i \right),$$

denominator vero erit

$$1 - v^n (\cos n\Phi + \nu - i \sin n\Phi),$$

qui ergo evanescit ponendo

$$v^n = \frac{1}{\cos n\Phi + \nu - i \sin n\Phi} = \cos n\Phi - \nu - i \sin n\Phi.$$

§. 4. Iam vt imaginaria ex denominatore tollantur, supra et infra multiplicemus per

$$1 - v^n (\cos n\Phi - \nu - i \sin n\Phi),$$

sicque fractio nostra euoluenda erit

$$\partial V = \frac{z^{m-1} \partial z (1 - v^n \cos n\Phi + v^n \nu - i \sin n\Phi)}{1 - 2v^n \cos n\Phi + v^{2n}}.$$

Quod si iam hic loco $z^{m-1} \partial z$ valor modo assignatus substituatur et partes reales ab imaginariis segregentur, ob

$$(\cos m\Phi + \nu - i \sin m\Phi) (\cos n\Phi - \nu - i \sin n\Phi) \\ = \cos(m-n)\Phi + \nu - i \sin(m-n)\Phi$$

prodibit pars realis ita expressa:

$$v^{m-1} \partial v [\cos m\Phi - v^n \cos(m-n)\Phi] \\ - v^m \partial \Phi [\sin m\Phi - v^n \sin(m-n)\Phi],$$

pars vero imaginaria per $\nu - i$ diuisa:

$$v^{m-1} \partial v [\sin m\Phi - v^n \sin(m-n)\Phi] \\ + v^m \partial \Phi (\cos m\Phi - v^n \cos(m-n)\Phi).$$

§. 5. Quod si iam breuitatis gratia statuamus

$$R = v^{m-1} [\cos m\Phi - v^n \cos(m-n)\Phi] \text{ et}$$

$$S = v^{m-1} [\sin m\Phi - v^n \sin(m-n)\Phi],$$

ambae litterae quae sitae P et Q per sequentes formulas integrales exprimentur:

$$P =$$

$$P = \int \frac{R \partial v - S v \partial \Phi}{1 - 2 v^n \cos. n \Phi + v^{2n}} \text{ et}$$

$$Q = \int \frac{S \partial v + R v \partial \Phi}{1 - 2 v^n \cos. n \Phi + v^{2n}}.$$

Has igitur duas formulas integrare oportebit, quod fiet, dum denominatoris singulos factores trinomiales inuestigabimus et ex singulis fractiones partiales inde oriundas definiemus.

§. 6. Consideremus igitur in genere hanc fractionem:

$\frac{N}{1 - 2 v^n \cos. n \Phi + v^{2n}}$, et singamus denominatoris factorem esse $1 - 2 v \cos. \omega + v v$, vbi angulus ω ita debet esse comparatus, vt posito

$$1 - 2 v \cos. \omega + v v = 0, \text{ siue}$$

$$v = \cos. \omega + \sqrt{-1} \sin. \omega,$$

simul quoque denominator evanescat, id quod fit, vti vidimus, quando $v^n = \cos. n \Phi - \sqrt{-1} \sin. n \Phi$. At vero ex factore supposito fit $v^n = \cos. n \omega + \sqrt{-1} \sin. n \omega$, vnde statui debet $\cos. n \omega = \cos. n \Phi$ et $\sin. n \omega = -\sin. n \Phi$, id quod euenit in genere quando $n \omega + n \Phi = i \pi$, denotante i omnes numeros pares, sicque erit $n \omega = i \pi - n \Phi$, idcoque $\omega = \frac{i \pi}{n} - \Phi$, vnde n diuersi valores pro angulo ω deducuntur, dum scilicet loco i scribuntur successiue numeri $0, 2, 4, 6, \text{ etc. vsque ad } 2n$, excluso postremo.

§. 7. Ponamus nunc fractionem partialem ex isto factore oriundam esse $\frac{F}{1 - 2 v \cos. \omega + v v}$, atque ex superioribus patet statui debere

$$F = \frac{N (1 - 2 v \cos. \omega + v v)}{1 - 2 v^n \cos. n \Phi + v^{2n}},$$

vnde

vnde scilicet ope aequationis $v v - 2 v \cos. \omega + i = 0$ pro F huiusmodi forma $A v + B$ elici debet. Quoniam vero hoc casu tam numerator quam denominator euaneat, differentialibus in subsidium vocatis fiet

$$F = \frac{N(v - \cos. \omega)}{n v^{n-1} (v^n - \cos. n\Phi)}.$$

§. 8. Cum nunc casu quo $v v - 2 v \cos. \omega + i = 0$ fit
 $v - \cos. \omega = \sqrt{-i \sin. \omega}$ et
 $v^n - \cos. n\Phi = -\sqrt{-i \sin. n\Phi}$, erit

$$F = -\frac{N v \sin. \omega}{n v^n \sin. n\Phi},$$

qui valor prorsus conuenit cum eo qui supra est repertus. Hic igitur tantum opus est, vt loco N siue R siue S substituatur, indeque forma praescripta pro isto numeratore F derivetur, in usum vocando lemma supra allatum

Euolutio fractionis

$$\frac{R v \sin. \omega}{n v^n \sin. n\Phi} \text{ siue } \frac{v^m \sin. \omega [\cos. m\Phi - v^n \cos. (m-n)\Phi]}{n v^n \sin. n\Phi}.$$

§. 9. Hinc ergo erit

$$F = -\frac{v^{m-n} \sin. \omega \cos. m\Phi + v^m \sin. \omega \cos. (m-n)\Phi}{n \sin. n\Phi}.$$

Per lemma autem memoratum habebitur

$$\sin. \omega v^{m-n} = v \sin. (m-n)\omega - \sin. (m-n-i)\omega.$$

Cum igitur sit $n\omega = i\pi - n\Phi$, erit

$$\sin. (m-n)\omega = \sin. (m\omega + n\Phi) \text{ et}$$

$$\sin. (m-n-i)\omega = \sin. (m-i)\omega + n\Phi].$$

Deinde vero est

$$\sin. \omega. v^m = v \sin. m \omega - \sin. (m-1) \omega,$$

quibus valoribus substitutis erit

$$F = -\frac{1}{n \sin. n \Phi} [v \cos. m \Phi \sin. (m \omega + n \Phi) - \cos. m \Phi \sin. [(m-1) \omega + n \Phi]],$$

Facta iam euolutione formularum

$$\sin. (m \omega + n \Phi) = \sin. m \omega \cos. n \Phi + \cos. m \omega \sin. n \Phi \text{ et}$$

$$\cos. (m-n) \Phi = \cos. m \Phi \cos. n \Phi + \sin. m \Phi \sin. n \Phi,$$

littera v hic multiplicatur per hanc formam:

$$\begin{aligned} \sin. n \Phi \cos. m \Phi \cos. m \omega &= \sin. n \Phi \sin. m \Phi \sin. m \omega \\ &= \sin. n \Phi \cos. (m \Phi + m \omega), \end{aligned}$$

reliqui vero termini, quia ab his tantum in eo differunt ut
loco $m \omega$ scribi debeat $(m-1) \omega$, erunt:

$$= \sin. n \Phi \cos. [m(\omega + \Phi) - \omega]$$

sicque pro numeratore quem quaerimus erit

$$F = -\frac{1}{n} v \cos. m(\omega + \Phi) + \frac{1}{n} \cos. [m(\omega + \Phi) - \omega].$$

Euolutio fractionis

$$\frac{S v \sin. \omega}{n v^n \sin. n \Phi} = \frac{v^m \sin. \omega [\sin. m \Phi - v^n \sin. (m-n) \Phi]}{n v^n \sin. n \Phi},$$

§. 10. Hoc casu erit

$$F = -\frac{v^{m-n} \sin. \omega \sin. m \Phi + v^m \sin. \omega \sin. (m-n) \Phi}{n \sin. n \Phi}.$$

Hic igitur eodem lemmate in subsidium vocato erit

$$F = -\frac{1}{n \sin. n \Phi} [v \sin. m \Phi \sin. (m \omega + n \Phi) - \sin. m \Phi \sin. [(m-1) \omega + n \Phi]],$$

vbi per similem euolutionem quantitas, qua v multiplicatur,
inuenitur $= \sin. n \Phi \sin. [m(\omega + \Phi)]$; reliqua vero pars erit

$$= \sin. n \Phi \sin. [m(\omega + \Phi) - \omega],$$

hinc igitur pro littera S valor quaesitus numeratoris erit

$$F = -\frac{1}{n} v \sin. m(\omega + \Phi) + \frac{1}{n} \sin. [m(\omega + \Phi) - \omega].$$

§. 11. Cum igitur sit $\omega + \Phi = \frac{i\pi}{n}$, ponamus breuitatis gratia angulum $m(\omega + \Phi) = \frac{m i \pi}{n} = \zeta$, atque pro littera R erit

$$F = -\frac{1}{n} [v \cos. \zeta - \cos. (\zeta - \omega)]$$

at vero pro S erit

$$F = -\frac{1}{n} [v \sin. \zeta - \sin. (\zeta - \omega)],$$

quibus valoribus inuentis pro denominatoris factore $1 - 2v \cos. \omega + vv$ partes, ex quibus litterae P et Q componuntur, per sequentes formulas integrales exprimentur:

$$P = -\frac{1}{n} \int \frac{[v \cos. \zeta - \cos. (\zeta - \omega)] \partial v - v \partial \Phi [v \sin. \zeta - \sin. (\zeta - \omega)]}{1 - 2v \cos. \omega + vv}$$

$$Q = -\frac{1}{n} \int \frac{[v \sin. \zeta - \sin. (\zeta - \omega)] \partial v + v \partial \Phi [v \cos. \zeta - \cos. (\zeta - \omega)]}{1 - 2v \cos. \omega + vv}$$

§. 12. Quoniam hae formulae prorsus conueniunt cum iis, quas supra sumus nacti, et ne signa quidem sunt immutata, peculiari integratione non indigemus, sed pro quantitatibus P et Q sequentes habebimus valores integratos:

$$P = -\frac{\cos. \zeta}{n} / \sqrt{(1 - 2v \cos. \omega + vv)} + \frac{\sin. \zeta}{n} A \tan. \frac{v \sin. \omega}{1 - v \cos. \omega} \text{ et}$$

$$Q = -\frac{\sin. \zeta}{n} / \sqrt{(1 - 2v \cos. \omega + vv)} - \frac{\cos. \zeta}{n} A \tan. \frac{v \sin. \omega}{1 - v \cos. \omega}.$$

Tales scilicet formulae ex singulis factoribus denominatoris formae $1 - 2v \cos. \omega + vv$ deriuari et in unam summam colligi debent, ut veri valores pro P et Q obtineantur, ubi tantum recordari oportet esse $\omega = \frac{i\pi}{n} - \Phi$ et $\zeta = \frac{m i \pi}{n}$; pro i autem hic numeros pares accipi oportet.

— (140) —

Exemplum 1.

§. 13. Sit $m = 1$ et $n = 1$, ita ut quaeri debeat $\int \frac{dz}{z-z} = P + Q\sqrt{-1}$, posito scilicet $z = v(\cos \Phi + \sqrt{-1} \sin \Phi)$.

Quia hic $n = 1$, unicus valor pro ω locum habet, resultans ex $i = 0$, eritque ergo $\omega = -\Phi$ et $\zeta = 0$, unde statim colligimus

$$P = -l\sqrt{(1 - z)v \cos \Phi + v^2} \text{ et } Q = -A \tan \frac{v \sin \Phi}{1 - v \cos \Phi}.$$

Exemplum 2.

§. 14. Sit $m = 1$ et $n = 2$, ideoque formula integranda $\int \frac{dz}{z-z} = P + Q\sqrt{-1}$, posito $z = v(\cos \Phi + \sqrt{-1} \sin \Phi)$.

Quia hic est $n = 2$, pro ω duos habebimus valores ex $i = 0$ et $i = 2$ oriundos, unde

Si $i = 0$, erit $\omega = -\Phi$ et $\zeta = 0$

Si $i = 2$, erit $\omega = \pi - \Phi$ et $\zeta = \pi$.

Hinc igitur statim colligemus

$$P = \begin{cases} -\frac{1}{2}l\sqrt{(1 - z)v \cos \Phi + v^2} + 0 \\ +\frac{1}{2}l\sqrt{(1 + z)v \cos \Phi + v^2} + 0 \end{cases}$$

$$Q = \begin{cases} 0 + \frac{1}{2}A \tan \frac{v \sin \Phi}{1 - v \cos \Phi} \\ 0 + \frac{1}{2}A \tan \frac{v \sin \Phi}{1 + v \cos \Phi} \end{cases}$$

Exemplum 3.

§. 15. Sit nunc $m = 2$ et $n = 2$, ideoque formula integranda $\int \frac{z dz}{z-z} = P + Q\sqrt{-1}$, posito scilicet $z = v(\cos \Phi + \sqrt{-1} \sin \Phi)$.

Hic ergo primo sumi debet $i = 0$, tum vero $i = 2$, unde

Si $i = 0$, erit $\omega = -\Phi$ et $\zeta = 0$

Si $i = 2$, erit $\omega = \pi - \Phi$ et $\zeta = 2\pi$

unde valores pro P et Q eruuntur sequentes

$$P =$$

$$P = \begin{cases} -\frac{1}{2}l\sqrt{(1-2v \cos \phi + v^2)} - 0 \\ -\frac{1}{2}l\sqrt{(1+2v \cos \phi + v^2)} - 0. \end{cases}$$

$$Q = \begin{cases} 0 + \frac{i}{2}A \tan \cdot \frac{v \sin \phi}{1-v \cos \phi} \\ 0 - \frac{i}{2}A \tan \cdot \frac{v \sin \phi}{1-v \cos \phi}. \end{cases}$$

Exemplum 4.

§. 16. Sit $m=1$ et $n=3$, ideoque formula integrande
 $\int \frac{dz}{1-z^3} = P + Q\sqrt{-1}$, posite $z=v(\cos \phi + i \sin \phi)$.

Hic igitur ternos valores pro angulo ω habebimus,
 quos sequenti modo repraesentemus:

i	0	2	4
ω	$-\phi$	$120^\circ - \phi$	$240^\circ - \phi$
$\sin \omega$	$-\sin \phi$	$+\sin(60^\circ + \phi)$	$-\sin(60^\circ - \phi)$
$\cos \omega$	$+\cos \phi$	$-\cos(60^\circ + \phi)$	$+\cos(60^\circ - \phi)$
ζ	0	120°	240°
$\sin \zeta$	0	$+\frac{\sqrt{3}}{2}$	$-\frac{\sqrt{3}}{2}$
$\cos \zeta$	$+i$	$-\frac{1}{2}$	$-\frac{i}{2}$

Hinc ergo inueniemus

$$P = \begin{cases} -\frac{i}{3}\sqrt{(1-2v \cos \phi + v^2)} + 0 \\ +\frac{i}{3}\sqrt{[1+2v \cos(60^\circ + \phi) + v^2]} + \frac{i}{2\sqrt{3}}A \tan \cdot \frac{v \sin(60^\circ + \phi)}{1-v \cos(60^\circ + \phi)} \\ +\frac{i}{3}\sqrt{[1+2v \cos(60^\circ - \phi) + v^2]} + \frac{i}{2\sqrt{3}}A \tan \cdot \frac{v \sin(60^\circ - \phi)}{1-v \cos(60^\circ - \phi)}. \end{cases}$$

$$Q = \begin{cases} 0 + \frac{i}{3}A \tan \cdot \frac{v \sin \phi}{1-v \cos \phi} \\ -\frac{i}{2\sqrt{3}}\sqrt{[1+2v \cos(60^\circ + \phi) + v^2]} + \frac{i}{3}A \tan \cdot \frac{v \sin(60^\circ + \phi)}{1-v \cos(60^\circ + \phi)} \\ +\frac{i}{2\sqrt{3}}\sqrt{[1+2v \cos(60^\circ - \phi) + v^2]} - \frac{i}{3}A \tan \cdot \frac{v \sin(60^\circ - \phi)}{1-v \cos(60^\circ - \phi)}. \end{cases}$$

Exemplum 5.

§. 17. Sumatur nunc $m = 2$, manente $n = 3$, ut formula integranda sit $\int \frac{z^2 z}{1-z^3} = P + Q \sqrt{-1}$, posito $z = v(\cos\Phi + i \sin\Phi)$.

Hic notetur, valores ipsius ω prorsus eosdem manere vt ante, siveque etiam logarithmi et arcus circulares iidem manebunt; valores autem pro ζ erunt sequentes:

Si $i = 0$, erit $\zeta = 0$, $\sin\zeta = 0$ et $\cos\zeta = +1$.

Si $i = 2$, erit $\zeta = \frac{1}{3}\pi$, $\sin\zeta = -\frac{\sqrt{3}}{2}$ et $\cos\zeta = -\frac{1}{2}$.

Si $i = 4$, erit $\zeta = \frac{2}{3}\pi$, $\sin\zeta = +\frac{\sqrt{3}}{2}$ et $\cos\zeta = -\frac{1}{2}$.

Hinc igitur fiet

$$P = \begin{cases} -\frac{i}{3}\sqrt{1-2v\cos\Phi+vv} + 0 \\ -\frac{i}{3}\sqrt{1-2v\cos(60^\circ+\Phi)+vv} - \frac{1}{2\sqrt{3}} A \tan \cdot \frac{v\sin(60^\circ+\Phi)}{1+v\cos(60^\circ+\Phi)} \\ + \frac{i}{3}\sqrt{1+2v\cos(60^\circ-\Phi)+vv} - \frac{1}{2\sqrt{3}} A \tan \cdot \frac{v\sin(60^\circ-\Phi)}{1+v\cos(60^\circ-\Phi)} \end{cases}$$

$$Q = \begin{cases} 0 \\ + \frac{1}{2\sqrt{3}} i\sqrt{1-2v\cos(60^\circ+\Phi)+vv} + \frac{1}{6} A \tan \cdot \frac{v\sin\Phi}{1-v\cos\Phi} \\ - \frac{1}{2\sqrt{3}} i\sqrt{1+2v\cos(60^\circ-\Phi)+vv} + \frac{1}{6} A \tan \cdot \frac{v\sin(60^\circ-\Phi)}{1+v\cos(60^\circ-\Phi)} \end{cases}$$

Exemplum 6.

§. 18. Sit nunc $m = 1$ et $n = 4$, ut formula integranda sit $\int \frac{z^2}{1-z^4} = P + Q \sqrt{-1}$, posito $z = v(\cos\Phi + i \sin\Phi)$.

Quia hic $n = 4$, pro angulis ω et ζ quaternos valores adipiscimur, scilicet

i	0	2	4	6
ω	$-\phi$	$\frac{1}{2}\pi - \phi$	$\pi - \phi$	$\frac{3}{2}\pi - \phi$
fin. ω	$-\sin. \phi$	$+\cos. \phi$	$-\sin. \phi$	$-\cos. \phi$
cof. ω	$+\cos. \phi$	$+\sin. \phi$	$-\cos. \phi$	$-\sin. \phi$
ζ	0	90°	180°	270°
fin. ζ	0	$+i$	0	$-i$
cof. ζ	$+i$	0	$-i$	0

Hinc jam litterae P et Q sequenti modo exprimentur:

$$P = \begin{cases} -\frac{1}{4}l\sqrt{(1-2v\cos.\phi+v^2)} + 0 \\ 0 \\ +\frac{1}{4}l\sqrt{(1+2v\cos.\phi+v^2)} + 0 \\ 0 \\ 0 \\ +\frac{1}{4}l\sqrt{(1-2v\sin.\phi+v^2)} + 0 \\ 0 \\ +\frac{1}{4}l\sqrt{(1+2v\sin.\phi+v^2)} + 0. \end{cases}$$

$$Q = \begin{cases} 0 \\ +\frac{1}{4}A\tan. \frac{v\cos.\phi}{1-v\sin.\phi} \\ 0 \\ +\frac{1}{4}A\tan. \frac{v\sin.\phi}{1-v\cos.\phi} \\ 0 \\ +\frac{1}{4}A\tan. \frac{v\sin.\phi}{1+v\cos.\phi} \\ +\frac{1}{4}l\sqrt{(1+2v\sin.\phi+v^2)} + 0. \end{cases}$$

§. 19. Super hoc exemplo notasse juuabit esse

$$\int \frac{\partial z}{1-z^2} = \frac{i}{2} \int \frac{\partial z}{1-zz} + \frac{i}{2} \int \frac{\partial z}{1+zz}.$$

Modo autem vidimus pro formula $\int \frac{\partial z}{1-zz}$ esse

$$P = -\frac{1}{4}l\sqrt{(1-2v\cos.\phi+v^2)} + \frac{1}{4}l\sqrt{(1+2v\cos.\phi+v^2)} \text{ et}$$

$$Q = +\frac{1}{4}A\tan. \frac{v\sin.\phi}{1-v\cos.\phi} + \frac{1}{4}A\tan. \frac{v\sin.\phi}{1+v\cos.\phi}.$$

Pro altera vero formula $\int \frac{\partial z}{1+zz}$ in superiore dissertatione §. 30. et seqq. inuenimus

$$P = \frac{1}{2}A\tan. \frac{v\cos.\phi}{1-v\phi} \text{ et } Q = \frac{1}{4}l \frac{1+2v\sin.\phi+v^2}{1-v\sin.\phi+v^2}$$

quos autem valores ob arcum circuli hic contractum potius ex formulis problematis generalis §. 54. et seqq. deriuemus.

Erit

Erit enim, posito ibi $m = 1$, $n = 2$, pro forma integrali $\int \frac{dz}{z - z^2}$ valor

$$P = \frac{1}{2} A \operatorname{tang} \cdot \frac{v \cos \Phi}{z - v \sin \Phi} + \frac{1}{2} A \operatorname{tang} \cdot \frac{v \cos \Phi}{z + v \sin \Phi}$$

$$Q = -\frac{1}{2} l \sqrt{(1 + 2v \sin \Phi + vv)} - \frac{1}{2} l \sqrt{(1 - 2v \sin \Phi + vv)}.$$

Additis ergo binis P et Q per binarium diuisis prodit pro forma integrali $\int \frac{dz}{z - z^2}$ valor

$$P = \begin{cases} +\frac{1}{4} l \sqrt{(1 + 2v \cos \Phi + vv)} + \frac{1}{4} A \operatorname{tang} \cdot \frac{v \cos \Phi}{z - v \sin \Phi} \\ -\frac{1}{4} l \sqrt{(1 - 2v \cos \Phi + vv)} + \frac{1}{4} A \operatorname{tang} \cdot \frac{v \cos \Phi}{z + v \sin \Phi} \end{cases}$$

$$Q = \begin{cases} +\frac{1}{4} l \sqrt{(1 + 2v \sin \Phi + vv)} + \frac{1}{4} A \operatorname{tang} \cdot \frac{v \sin \Phi}{z - v \cos \Phi} \\ -\frac{1}{4} l \sqrt{(1 - 2v \sin \Phi + vv)} + \frac{1}{4} A \operatorname{tang} \cdot \frac{v \sin \Phi}{z + v \cos \Phi} \end{cases}$$

prorsus ut supra inuenimus.

§. 20. Quanquam haec solutio fatis est commoda et sine multis ambagibus ad optatum finem perducit, tamen aliam hic subjungam, quae quidem multo simplicior et breuior, ita tamen est comparata, vt ejus bonitas nequidem perspici queat, atque eatenus tantum admitti possit, quatenus ad veritatem jam aliunde cognitam perducit. In eo autem ista solutio a praecedente solutione recedit, quod primo denominatorem $z - z^2$ ab imaginariis liberare non est opus; deinde etiam numerator ita tractari potest, vt quantitas v inde penitus elidatur, neque permixtio quantitatum realium et imaginariarum villam moram faceat.

Alia solutio Problematis.

§. 21. Cum posito $z = v(\cos \Phi + \gamma - i \sin \Phi)$ est
debeat

$$\int \frac{z^{m-1} dz}{z - z^2} = P + Q \gamma - i,$$

statim

statim considero denominatoris factorem $1 - 2v \cos. \omega + v^2$, quo ergo posito $= 0$ etiam ipse denominator euanscere debet; inde autem fit $v = \cos. \omega + \sqrt{-1} \sin. \omega$, et cum sit

$$z = v(\cos. \Phi + \sqrt{-1} \sin. \Phi), \text{ erit}$$

$$z^n = v^n (\cos. n\Phi + \sqrt{-1} \sin. n\Phi).$$

Quare cum sit $v^n = \cos. n\omega + \sqrt{-1} \sin. n\omega$, hinc fiet

$$z^n = \cos. (n\omega + n\Phi) + \sqrt{-1} \sin. (n\omega + n\Phi),$$

quae expressio cum unitati debeat esse aequalis, erit
 $\cos. (n\omega + n\Phi) = 1$, unde fit $n\omega + n\Phi = i\pi$, denotante i numerum parem quemque, sicque altera pars $\sqrt{-1} \sin. (n\omega + n\Phi)$ sponte euanscitur. Cum igitur hinc fit $n\omega = i\pi - n\Phi$, erit
 $\omega = \frac{i\pi}{n} - \Phi$, unde n diuersi valores pro ω eliciuntur.

§. 22. Statuamus nunc fractionem partialem ex hoc factori oriundam esse $\frac{F}{1 - 2v \cos. \omega + v^2}$, atque ut supra vidi-
mus, statui debet

$$F = z^{m-1} \partial z \cdot \frac{1 - 2v \cos. \omega + v^2}{1 - z^n},$$

unde ope aquationis $v^2 - 2v \cos. \omega + 1 = 0$ iste valitor F penitus a litteris z et v debet liberari. Quoniam autem hinc fractionis illius tam numerator quam denominator euanscitur, sumtis differentialibus, ob $\partial. z^n = n z^{n-1} \frac{\partial z}{z} = n z^{n-1} \frac{\partial v}{v}$, quandoquidem in hac reductione anguli ω et Φ ut constantes spectari possunt, illa fractio induet hanc formam: $\frac{2(v - \cos. \omega)v}{n z^n}$.

Quoniam igitur $v - \cos. \omega = \sqrt{-1} \sin. \omega$ et $z^n = 1$, erit ista fractio $= -\frac{2v \sqrt{-1} \sin. \omega}{n}$, sicque habebimus

$$F = -\frac{2v}{n} z^{m-1} \partial z \sqrt{-1} \sin. \omega.$$

§. 23. Cum nunc, sumto etiam angulo ϕ variabili, sit

$$\frac{\partial z}{z} = \frac{\partial v}{v} + \partial \phi \sqrt{-1}, \text{ ideoque}$$

$$\frac{\frac{1}{n} v \sqrt{-1}}{z} \cdot \frac{\partial z}{z} = \frac{1}{n} \partial v \sqrt{-1} - z v \frac{\partial \phi}{n},$$

habebimus

$$F = -\frac{1}{n} z^m \partial v \sqrt{-1} \sin. \omega + \frac{1}{n} v z^m \partial \phi \sin. \omega, \text{ siue}$$

$$F = \frac{1}{n} z^m \sin. \omega (v \partial \phi - \partial v \sqrt{-1}).$$

Nunc vero, ut ante euoluimus potestatem z^n , hic simili modo euoluamus potestatem z^m , eritque

$$z^m = \cos. (m \omega + m \phi) + \sqrt{-1} \sin. (m \omega + m \phi),$$

quo valore introducto fiet

$$F = \frac{1}{n} \sin. \omega (v \partial \phi - \partial v \sqrt{-1}) [\cos. (m \omega + m \phi) + \sqrt{-1} \sin. (m \omega + m \phi)].$$

Cum denique sit $\omega = \frac{i\pi}{n} - \phi$, erit $m \omega + m \phi = \frac{m i \pi}{n}$, quem ergo angulum si vocemus $= \zeta$, valor litterae F quaequis est

$$F = \frac{1}{n} \sin. \omega (v \partial \phi - \partial v \sqrt{-1}) (\cos. \zeta + \sqrt{-1} \sin. \zeta),$$

quem partiamur in has partes :

$$F = +\frac{1}{n} \partial v \sin. \omega (\sin. \zeta - \sqrt{-1} \cos. \zeta)$$

$$+ \frac{1}{n} v \partial \phi \sin. \omega (\cos. \zeta + \sqrt{-1} \sin. \zeta).$$

§. 24. Quia haec expressio ex partibus realibus et imaginariis constat, videri posset partes reales sumi debere pro valore litterae P, imaginarias pro Q $\sqrt{-1}$; verum hinc in crassissimum errorem illaberemur, quemadmodum ex collatione cum superiore solutione manifestum est. Interim tamen obseruauimus, ex hac ipsa formula veros valores pro P et Q elici posse. Scilicet pro valore ipsius P inueniendo haec tota formula ex realibus et imaginariis permixta in valorem realem transformetur; tum enim eius semissis pro littera P valebit. Simili modo pro littera Q eandem expressionem totam in formam sim-

plici-

pliciter imaginariam transfundi oportet, cuius pariter semissis pro valore litterae Q adhiberi debet; scilicet cum valor ipsius F coëfficientem habeat 2, ex altera semissi littera P , ex altera vero littera Q formari debet.

§. 25. Hinc ergo omisso factore formulam pro F inventam primo ad litteram P accomodemus, qui valor cum debeat esse realis, statuatur $= A v + B$, et loco v valorem cos. ω $+ \sqrt{-1} \sin. \omega$ substituendo habebimus hanc aequationem:

$$\left\{ + \frac{1}{n} \partial v \sin. \omega (\sin. \zeta - \sqrt{-1} \cos. \zeta) \right\} = A \cos. \omega + B + A \sqrt{-1} \sin. \omega.$$

$$\left\{ + \frac{1}{n} v \partial \Phi \sin. \omega (\cos. \zeta + \sqrt{-1} \sin. \zeta) \right\}$$

Hinc iam partibus realibus et imaginariis seorsim aequatis primo ex imaginariis elicetur:

$$A \sin. \omega = \frac{1}{n} \sin. \omega (- \partial v \cos. \zeta + v \partial \Phi \sin. \zeta),$$

vnde fit

$$A = - \frac{1}{n} (\partial v \cos. \zeta - v \partial \Phi \sin. \zeta).$$

Hic iam valor in aequalitate partium realium substitutus dabit

$$\frac{1}{n} \sin. \omega (\partial v \sin. \zeta + v \partial \Phi \cos. \zeta) = - \frac{\cos. \omega}{n} (\partial v \cos. \zeta - v \partial \Phi \sin. \zeta) + B$$

vnde colligitur

$$B = \frac{1}{n} \partial v \cos. (\zeta - \omega) - \frac{1}{n} v \partial \Phi \sin. (\zeta - \omega).$$

Hinc ergo pro littera P erit

$$F = - \frac{1}{n} \partial v [v \cos. \zeta - \cos. (\zeta - \omega)] \\ + \frac{1}{n} v \partial \Phi [v \sin. \zeta - \sin. (\zeta - \omega)],$$

sicque ex factore denominatoris $1 - 2v \cos. \omega + v^2$ habebimus

$$P = - \frac{1}{n} \int \frac{\partial v [v \cos. \zeta - \cos. (\zeta - \omega)] - v \partial \Phi [v \sin. \zeta - \sin. (\zeta - \omega)]}{1 - 2v \cos. \omega + v^2}.$$

§. 26. Pro littera Q altera semissis litterae F aequetur huic quantitati simpliciter imaginariae: $(C v + D) \sqrt{-1}$, vnde exorietur ista aequatio:

$$\left\{ + \frac{i}{n} \partial v \sin. \omega (\sin. \zeta - \gamma - i \cos. \zeta) \right\} = C \cos. \omega \gamma - i + D \gamma - i - C \sin. \omega$$

Hinc ex partibus realibus concluditur

$$C = - \frac{i}{n} (\partial v \sin. \zeta + v \partial \Phi \cos. \zeta),$$

quo valore substituto ex partibus imaginariis haec emerget aequatio :

$$- \frac{i}{n} \sin. \omega (\partial v \cos. \zeta - v \partial \Phi \sin. \zeta) = - \frac{\cos. \omega}{n} (\partial v \sin. \zeta + v \partial \Phi \cos. \zeta) + D,$$

vnde eruitur

$$D = \frac{i}{n} \partial v \sin. (\zeta - \omega) + \frac{i}{n} v \partial \Phi \cos. (\zeta - \omega).$$

Hinc ergo pro littera Q habemus :

$$F = - \frac{i}{n} \partial v [v \sin. \zeta - \sin. (\zeta - \omega)]$$

$$- \frac{i}{n} v \partial \Phi [v \cos. \zeta - \cos. (\zeta - \omega)],$$

vnde valor ipsius Q ex factori $i - 2v \cos. \omega + v^2$ oriundus erit :

$$Q = - \frac{i}{n} \int \frac{\partial v [v \sin. \zeta - \sin. (\zeta - \omega)] + v \partial \Phi [v \cos. \zeta - \cos. (\zeta - \omega)]}{i - 2v \cos. \omega + v^2}.$$

§. 27. Quoniam haec solutio tam egregie cum praecedente conuenit, id profecto casui fortuito tribui nequit; quam ob rem mihi quidem haec solutio prorsus singularis haud parum in recessu habere videtur, vnde eam Geometris perscrutandam proponere non dubito, vt eius soliditatem ex firmis principiis derivare conentur.